

19
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. *Παθ. 1, 36/1970*

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

20 Ιανουαρίου 1970 / 10 Φεβρουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. 'Εξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ΠΕΤΡΩΤΟΝ.....
(παλαιότερον ὄνομα: Μ. Π. Α. Χ. Ι. Α.), 'Επαρχίας Τριφυλίων,
Νομοῦ Τριφυλίων.....
2. 'Ονοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Ζαχαρίας
Ζ. Ν. Σ. ΤΕΦΑΝΟΥ.... ἐπάγγελμα Φιλόσοφος καὶ ἡ. συλλογὴ
ἔχοντος 20-1-10 καὶ 10-2-10
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Σ. Τραβούνος 4 Τριφυλίου....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον Δύο.....
3. 'Απὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Γραμμέτης Χρῆστος.....
.....
ἡλικία 78 ἔτη γραμματικαὶ γνώσεις Γ. Τριφυλίου Α. Κ.
Τριφυλίου Σχολείου.... τόπος καταγωγῆς ΠΕΤΡΩΤΟΝ
Τριφυλίων.....
β) Πατρίδα τοῦ εἰρηνοφύλακος τοῦ ἐρωτ. κωμότητος

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΙΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Διαβοσκὴν. Βαθύρετα, Μεταρετα,
Γελαδρετα, Βαλόλαρα, Διασπορά, Κολτσιδα, Τσιρούνα,
Χαλῶν, Παλιούρι.
'Υπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; Ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρόνον.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς; β) εἰς γαιοκτήμονας ('Ελλήνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους); γ) εἰς Κοινότητες; δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Μέχρι τοῦ 1907 ἀνήκον εἰς τὸν Παιφλίαν.....
- 3) 'Ο πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διαγενομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς ἡ πε-
ριουσία διανέμεται εἰς τὰ τέκνα.....

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Μέχρι τοῦ 1960 ἀσχολοῦντο μὲν τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Μετὰ τὸ 1960 μόνον μὲν τὴν γεωργίαν.*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; *Οἱ τεχνῖται ἀσχολοῦντο καὶ ἐν τὴν γεωργίαν.*

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εις αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *... εἰρχάσεται... ὁλόκληροι ἢ οἱ παῖδες...*

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *κολλῆται* Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; *ἐξ ἐξουσίας ἐξ ἐξουσίας τῶν δούλων*

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρῆμα) ; *εἰς χρῆμα*
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάβανον ἡμερομισθίου εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; *... Ἄνδρ. ἐχρησιμοποιοῦντο ἐρχάται...*

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *ὡχι...*

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *... εἰς... περιφέρειαν... Περ. ἑλ. ...*

- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *... ἐπὶ τὴν αἰ. των... καὶ... διεργάζεται...*

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖδας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
 Η. λ. ἱ. παλ. κ. σ. λ. γ. κ. ἄν. κ. ἄν. ἔχ. ἰ. ν. ε. τ. ο. μ. ε. ῥ. ὠ. ἱ.
 γ. ἡ. ἱ. κ. ὠ. π. ρ. ο. ἱ. (β. ἁ. λ. ἱ. α. ἱ. β. ὠ. δ. ἱ. α. ἱ. π. ρ. ὠ. β. ἱ. α. ἱ.)

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... τ. ο. 1955

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Η. κ. ρ. η. ε. ἱ. ο. π. ο. ἱ. κ. σ. λ. γ. κ. ἄν. κ. ἄν. ἔχ. ἰ. ν. ε. τ. ο. μ. ε. ῥ. ὠ. ἱ.
 εἰ. δ. η. ρ. οῦ. ἄ. ρ. ὠ. τ. ρ. ο. ἔ. χ. ἰ. ν. ε. τ. ο. 1907

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; ... Η. τ. ο. μ. κ. σ. λ. γ. κ. ἄν. κ. ἄν. ἔχ. ἰ. ν. ε. τ. ο. μ. ε. ῥ. ὠ. ἱ.
 π. ο. ἱ. εἰ. τ. ο. δ. ἱ. α. ἱ. ἄ. ρ. ὠ. τ. ρ. ο. ἔ. χ. ἰ. ν. ε. τ. ο. μ. ε. ῥ. ὠ. ἱ.
 ἄ. ρ. ὠ. ἱ. τ. ο. ἔ. χ. ἰ. ν. ε. τ. ο. μ. ε. ῥ. ὠ. ἱ. ἀπὸ τ. ο. ε. ἱ. π. ὠ. ρ. ἱ. ο. ἱ.

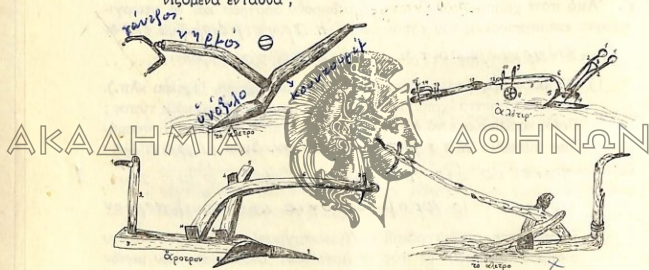
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. 4. 7. 10.
 2. 5. 8.
 3. 6. 9.

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... τ. ο. 1950
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... Δ. ε. ἱ. κ. ρ. η. ε. ἱ. ο. π. ο. ἱ. κ. σ. λ. γ. κ. ἄν. κ. ἄν. ἔχ. ἰ. ν. ε. τ. ο. μ. ε. ῥ. ὠ. ἱ.

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... *ΔΥ.ΤΕ.*.....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ .... *ΤΔ. 19.4.7.*.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....
*...Τὸ ξύλινον ἄροτρον κατεσκευάζετο...
 ἐκ τῶν χωρίων ἀπὸ τοῦ Ἀραμπακαρά-
 δας...*.....
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.
1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τήν άροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

..Τὸ ὕνι.. τοῦ ξυλίνου ἡ τοῦ αὐτοῦ αἰ...

..τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν χωραφῶν.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου; ..ἀν. ἔχρησιν..

..μοποιεῖτο σπάθη.....

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαΐ κλπ.).....

Ἔργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν ἡσαν τὸ πριόνι, ἡ ἀρίδα, τὰ ξυλοφαΐ.

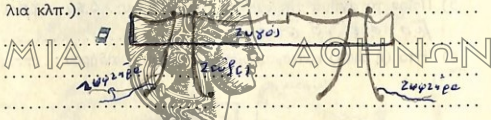
8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἥμιονος, ὄνος. *Β. α. λ. ι. η. , β. ὄ. ε. κ. α. φ. ἰ. ἡ. η. ο. ...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Δ. ὡ. α.*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Μ. ὀ. ν. ο. εἰς τὰ β. ὀ. λ. ι. η. κ. α. ι. β. ὀ. δ. ι. α. ...*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευῖλες, πιζεύλια κλπ.).

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *ὡ. α. κ. α. λ. ι. η. ο. ...*

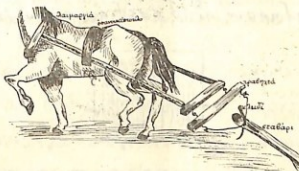
+ 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *κ. ρ. ι. κ. ε. λ. λ. α. ...*

+ 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *...*

Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *...*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον, ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. Δὲν ἐκφράζεται ποτε...
τὸ ἄλο. γον. ἐκ. πὸ ζῶον. ἀρο. τρον......

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετὸς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν πόπον σας ἔρχονται εἰς ἰσοστάθειαν . . . καὶ ἄχρου ἄνδρας . . . Δὲν ἐκτρέφεται ποιεῖται μὴ ξεργάζεται φρονεῖ περὶ τοῦ ἑαυτοῦ ὀργάνου καὶ τραπέζης

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). *ἔβαλαν τὰς ζυγὰς εἰς τὰ λεῖψα τῶν βουλῶν. ὁ ζυγὸς εἶχεν δύο βουλὰς. ὁ λαϊκὸς ἐκπαίνει ἀνά-
μεικτα ἀπὸ τῶν δύο βουλῶν. Μὲ τὴν βουλὴν ἐλέγχον τὰ
δύο βουλὰς.*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *κατὰ
τὴν ἰδίαν τὴν ὁδὸν καὶ εἰς τὸ σιδηροῦν...*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Ο Γεωργὸς κατευθύνει τὰ ζῶα ἀνεν...
σχοινίου...

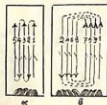

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὸ ὄργωμα κ.ε.τὸ βύλιον ἀφορῶν ἐκινεῖται
τὸ σχεδιάγραμμα (α).

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Μετὰ εἰς τὸν αὐτὸν σχεδιάγραμμα (β).

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, ντάμις, σιάσις, μεσδράδες κ.λ.π.) ; Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα ἐκινεῖται
κ.ε.τὸν αὐτὸν τρόπον.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; μετὰ αὐλακίαν ;

Ἡ σπορὰ ἐχωρίζετο μετὰ αὐλακίαν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῶνται ἄροτρον ;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Ἡ διάνοιξις ἐκινεῖται παλαιότερον καὶ ἐν σήμερον πλαγίως.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπιθαράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Οὐδένα. Ἄλλως. Τρεῖς ὥστε λαμβάνει ὡς ποιεῖται.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

"Ολα τα δημητριακά εσπερνουν με ένα."

ὁρχωται. βούλωται ἀνταρτί. ἀρτίετο τὸ ἀνταρ-
ταπαιεῖν. ἐχέτατο δύο ὁρχώματα. τὸ ἐνατόν.

Αύξοντο και το άλλο τον κοίβριον. Δεν υπήρχε
ονοματολογία. Σήκρον χρώς το ποιεिता γνα.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἂνωτέρω)

Δεν θα ληφθούν υπόψη τα

AKAΔHMA

А О Н

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφελῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Όταν περιβόητον μύνη, εί αχρανα παυσιν, τοσο
καλύτερον είναι

- 4) Ποσα ὀργάματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, μυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Δια τὸν ἀραβοσίτον: τέσσαρα, Μάρτιον, Ἀπρίλιον, Μαΐον καὶ Ἰούνιον.

- 5) Ποια εργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· ἐργαλεῖα ποιεῖν τὸ

Πουβλί, έδενον τα δύο άκρα με σχισινί. Το εδάειρον σιω

ἀριστερόν ἦτον καὶ ἐν τῷ δεξιῷ χερὶ διεσπορεύετο ὁ σίτος.
ὁ τρόπος αὐτοῦ χρησίμος ποιεῖται καὶ βιητέρον.

- β) Με ποια γεωργικά εργαλεία (ή τυχόν άλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ά. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐνῆκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Μ.Ε. 229. Βουκέντρο.*

(ἀφαιρῶν) ἢ κακὴν...

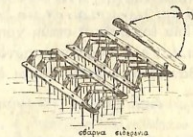
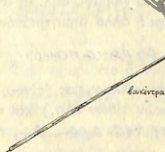
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Μ.Ε. 230. ὄργανον ἀμυλωνίου...*

σβάρνισμα, παλαιότερον ἐξ ἐλλινικῶν σβάρνων. Σήμερα τοῦ βουκέντρου

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργανθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) . . . . .

.. τὰ ἔργα λεία, πῶς, ὅπως, καὶ, πῶς, καὶ τὸ
πατητό.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

.. ῥόβη.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Δεν καλλιεργεῖται ὀσπρία. Παλαιότερον ἔρριπτον κατὰ τὴν ἐπικράτην ἀνάθεσιν τοῦ χωροῦ.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ῥόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Πρὸ τοῦ 1920 ἔχρησι-
μοποιοῦν ἀγρίον χορτόν. Μετὰ ἤρχισαν νὰ καλλιεργεῖν
τριφύλλι, ῥόβη, κ.ἄ. Διὰ τριφύλλι χρ. ν. ε. ποιοῦν τερε. κ. α. φ. α.
Διὰ τὰ ἄλλα δὲν ὑπάρχει ἐνδεσμός.

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἔσπερνοντο, ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιεῖς (βραγιεῖς) καὶ ἄλλως.

Δεν καλλιεργεῖται. Χειμ. κ. α. φ. α.

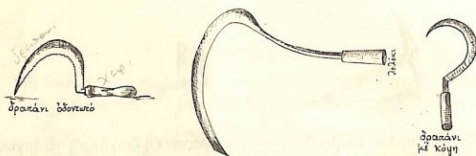
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργα λεία θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἔργαλειον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....
Με τὸ ὀδοντωτὸ δρεπάνι, καὶ τὸ εἰσπορευόμενον

Ἐὰν ᾖσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε; ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. Δεν ὑπάρκουν οὔτε ὑπάρχουν, ἀλλὰ θεωρητικὰ ἐργαλεῖα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) Με κόσσες..

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). Η. Με. Δε. Π.Ι. τοῦ δρεπανιοῦ ὀδοντωτή, ἢ εἰς λεπίς ἐν κορυφῇ... Π.Κ.Δ.Π.Ι......
- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
ὡς ἄνω τερμ.....

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) . *Τὰ ἔπρετο ἡ θύρα τοῦ ἀσφ. τοῦ ἐμπόριον.*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιδῶν) ἢ τροφῶν, τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) . *Ἡ ἐκρίσινος διὰ τῆς ἀσφ. ἔχιντο. ἀλλοτε καὶ ἐκρίσαντο τὰ ρεβιθία, τὴν φακὴν καὶ ρόβην. ἐν τὰ ἄλλα τὸ ποσσόν.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Τὸ ἔφραττα τοῦ ἀσφ. τοῦ ἐμπόριον. τὴν δημητριακῶν. τὸ ἀντίστοιχον ἡ ἀσφ. τοῦ ἐμπόριον.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμειναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται) . *Ἐταχρλαί. παλαιότερον ἔταχρλαί τοῦ ἀσφ. τοῦ ἐμπόριον.*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμίδες, πιάσματα, χερίδες, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; . *Ὁ ἐλπίδιαι αἱ δρεβίται ἀσφ. τοῦ ἐμπόριον. ἐν τὰ ἀσφ. τοῦ ἐμπόριον. τὴν χερίδες.*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) . *Ἡ καὶ ἐ. χερίδες. ἔτο περὶ ἐξέτε. χωριστά.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... *ὠχρεοβαίνοντο δερμάτινα* .....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *ἔδειξαν ἀκαθε-
ταί γυναικεῖς. ὅταν παντὶ δὲν ἴδυνατο τοῦτο
τοῦ ἐθέλει ἔργαται ἀπὸ τοῦ ἴδιον τοῦ χωρίου. ὅ-
ς αὐτοὶ γενομένης χωρία* .....

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). *ἐλθόντες ἐρε-
τάμεθα. ἡ ἀφαιρῶν. καὶ ἡ τοῦ εἶδος μετὰ
φαγητοῦ* .....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *οὐδὲν μετὰ
ἐκρηκτικῶν πόνων* .....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; *Αὖν. ἔβχαινον καὶ δερίσαν ὑπέραν τριζὴν ἔλεγον ὅτι ἔαν τῆαν ὥραν ἀρχιτῆνι (ἀναφρόδε)...*

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Καλὰ ἦσαν θυμιο τσικουρα στ' ἀγραφα καλὰ καὶ στὰ τσικέρκα. τί χαλέςεις, τί χύρεεις καρβασαρο καὶ θαλίε. Πῆγα καὶ δώ τῶ φίλος μου, τοῦ φίλου καὶ συγγενεῖ του καὶ αὐτοὶ οἱ φίλοι τοῦ πρόσωπον στὰ τούρκικα τὰ χέρια.*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθον τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

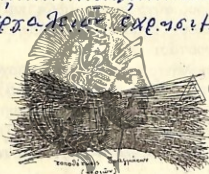
Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου υπάρχει, σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον, εἰς τὴν ἐλπίδι τοῦ θερισμοῦ ἀφ' ἡμερῶν ἔξω. *ἀθέριστον καὶ ὡς καὶ ἀναφρόδε. τὸ ἔτρωχαν τὰ ψῶα. τὸ ἀφ' ἡμερῶν δια καὶ τῶν δώδεκα ἡμέρας ὡς ἔσώτουν εἰς τὰς μαλκίεραν καρπαγορίαν.*

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *τὸ δέσιμον ἐδίνετο ἀφ' ἔσως δια καὶ τῆς φυσικῆς ἀέρας καὶ σκαρπι. σ.ε. ρις. χειρὶς.*

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν. *τὰ δέσιμον ἐγένετο ὡς ἐξῆς. ἔβαλον δεμάτια ἀπὸ τὸ ἴδιο το σιτάρι. κατόπιν ἔθαινον. τὴν ἀκριεῖ. ἢ ἑ. τὸ δρεσάνι καὶ τὴν ἐτοποθέτου. ἔθαινον. τὸ δεμάτιον. ἔβαλον. τοὺς χεριές. ὡς καὶ ἀποτέλουν. ἐκ δεμάτι. ἐ. συνεκεντρ. ἐκ. ἀνδρας. ἔδενε. τὰ δεμάτια. κατὰ τὰ δέσιμον. οὐδεὶς ἐργαλεῖον ἐχρησιμοποιοῦν.....*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΛΟΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο; *Μετὰ τὸ δέσιμον. συνεκεντρώνοντο. ἐ. τριανθιέ. ἀπλάνη. τρία. δεμάτια. καὶ, ἢ, τοῦ. ἑ. ταχ. ἐ. πρὸς τὴν. αὐτὴν. κατεδύνοντο.*

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Δεῖ εἰς τὴν οὐτὴν γίνεται σπορά δρυϊνῆς.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Μέχρι τοῦ 1940 ἡ
διατροφή τῶν ζώων ἐγίνετο ἐξ ἀγριόχορτου. Ἀγριοί λει-
βάδια καὶ ὅσους ἀνόμεροι κομπολιβάδες κατὰ τὰς μαῖον
μῆνας ἔρχετο ἡ κοπή καὶ ἐν κορμῇ. Τὰ εὐρέως καὶ τὰ
φασκίδια δὲ καὶ ἀγριοκνήφα. Τὰ εὐρέως ἐγίνετο ἐξ

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.) καὶ βούρλα. Μετὰ τὴν ἀρὰ καὶ πάλιν τὸ ἐκείθεν
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας) ἐκείθεν
καὶ τὸ εὐρέως δρυϊνῆς εἰς τὴν κορυφὴν ἐρεπτο
χλωρὸ χορτάρει, διὰ τὴν παρὰ τὴν κορυφὴν καὶ τὴν
- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) εἰσάφην· τὸ κερὶ· τὴν κερὶν· ἢ μετὰ καὶ τὸ
 δέξιον· ὅτι καὶ τὸ ἐξ ἑκείνου· διὰ τὴν ἐπερὰν τοῦ
 τριφυλλίου ἐφοροῦν τὸ παῖο χερὶ χωράφι· τὸ πρῶν
 ἔστιν ὅρασι μετρίον· τὸ δαίσεσσι μετρίον, καὶ τὸ τρί-
 τω τὸ πρῶτο δευτεῖον Ἀπριλίου.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Ἡ μεταφορὰ τῶν δεματιῶν ἐγένετο καὶ ἐπὶ
 ἀφ' ἑαυτῶν. τὰ δεμάτια συνεκεντρώοντο.
 ἔβη ἀπὸ τοῦ χωρίου καὶ ἐγένετο δεμάτιον.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;
 Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ....

Ὁ χωρὶς ἐστὶν ἐκείνος ἐκείνῳ ἐκείνῳ
 ὡς ἐπὶ τὸν χωρὶς ἐστὶν ἐκείνῳ ἐκείνῳ
 ὡς ἐπὶ τὸν χωρὶς ἐστὶν ἐκείνῳ ἐκείνῳ

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χῶρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; Ἡ τοποθέτησις αὐτῶν
 ὑπῆρχεν ἀπὸ ἀνέκαθεν· ἐστὶν ἐκείνῳ ἐκείνῳ
 ὡς ἐπὶ τὸν χωρὶς ἐστὶν ἐκείνῳ ἐκείνῳ
 ὡς ἐπὶ τὸν χωρὶς ἐστὶν ἐκείνῳ ἐκείνῳ

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποῖαν θέσιν; Ἡ αὐτὴ κατὰ τὴν αὐτὴν
 ὡς ἐπὶ τὸν χωρὶς ἐστὶν ἐκείνῳ ἐκείνῳ

- 5) Τὸ ἀλώνει ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεάς, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Η. . Π.Ο. -
παιδεία . ἀδελφ. . η. το. δι' ἑλόν . τα' αἰωρία . Ἀλλά . .
ἐκαστος ἰδιοκτητὴς καὶ τοῦ αἰωρίου ἰδικόν του .

- 6) 'Από πότε αρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ο. ἀδελφιστοί*
πρὶν φεῖν ἀπὸ 25. Ιουνίου καὶ ἐπείκεινε τέρμα..
αὐτοῦς του.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε την κατασκευήν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .. *W.C.F. & S.W. P.W.*

κατάλωτον

- 8) Πώς επισκευάζεται το άλωνί έκαστου έτος πρό τής έναρξεως του άλωνισμού (π.χ. του χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων) . Πρὸ τῆς ἐναρξεως περσεκεν αὐτο .
ἡ ἀλὼνι ἐξυχοι τὸ ἐξοφυλ μὲ σιδιρένια .
φτεῖρια, σιμήματα κινηλὸν τούτω ἐγίνε .
ἡ δια τὰ κινηλὸν ὑπάρχον χορτά .

- 9) Ἡ ὥς ἂν ὡς προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἁλωνιοῦ γίνεται ὥρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; . . . *Ὁ δὲ ὑπὸ τῆς ἀρχῆς καθωρισμένη ἡμέρα καὶ ὥρα . . . ὅταν οὐκ ἴδωται ἡ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς ὥρας . . . ὅταν οὐκ ἴδωται . . .*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον .

Ὁ ἄνθρωπος ἐφαίρει τὸ δένδρον εἰς τὸ χεῖρ, ἐκεί-
 το δένδρον καὶ τὸ ἐκείρπιρε εἰς τὸ ἄλωνα...
 Ἄλωνα ὅστις δέν ἐκείρπιτο ποιεῖτο.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

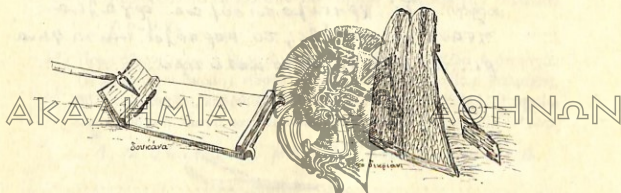
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος ἀτραπερός,
 στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κἀ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. Ὁ...

Ἄλωνα ὅστις ἐκείρπιτο μετὰ ξύλου, ἐκείρπιτο καὶ ἄλωνα...
 ὁ ξύλος ἐκείρπιτο τὴν ἀλωνα... ἔφονε ἐκείρπιτο...
 καὶ ἡ γὰρ ὁ ἴδιος ἡ γὰρ καὶ τὰ καμνίζονεν καὶ...
 καὶ τὴν βουκάνη (ἀλωνα).....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειάς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). *Εὐ. πα. θε-
λια καὶ ταὶ θεῖα δει. ἐκρησσεφασίον. α. α. ο. ν. ι. α. .
β. ι. τ. α. ε. λ. ο. δ. α. ἐκρησσεφασίον. τ. α. α. λ. ι. α. . . .*

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουρκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; *Ο. Α. Λ. Α. Ι. Σ. Τ. Ε. 24.*

*Δημητριακῶν καὶ ὄσπριων ἐχίνιστο τὸ ἐν ἀδελφῇ,
ἢ ὁμοίᾳ ἀποτελεῖτο ἀπὸ δύο ἢ τρεῖς σείδες,
ἀθροισθέντες διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμά-
ται. Τὴν ἑξοφ. γινώσκοντο ἀπὸ τὸ ἐκ πορείου...
ἐκ τῆς ἐξοφ. δὲ ὑπάρχει τοιοῦτος ἀμνηστικός...*

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *Ο. Ἀλωνισμός*
ἤρχισεν ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου καὶ τε-
λείπει κατὰ τὴν δύσιν. Σπαρὶσι ἔθηκε δια-
τὴν εὐφροσύνην ἡμέραν, διὰ τὴν εὐφροσύνην τοῦ
καιροῦ... εἰς περὶ πτωχῶν πού, διὰ ἔθηκε διὰ
ἤρχισεν τὴν εὐφροσύνην ἡμέραν.....

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *Τὸ ἀρχαῖον ποιοῦντα ἐργαλεῖον*
ἦσαν, τὸ φκούλι, τὸ καρπολόι καὶ τὸ φκού-
ρι... τὸ φκούλι καὶ τὸ καλὸν τέρμα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

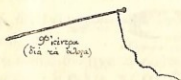

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα, τοὺς ἀκό-
 πους στάχους. *ἔχουριψεν εἰς τὸ σφῶμα τὸ φκού-*
λι. ἤρπιζεν ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ σφῶματος καὶ
κατέβηκεν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον.....
- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
 πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
 φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
 διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *ἑ.κα.λ.ε.ι.τ.ο. . . ἑ.τ.ρ.ῶ.φ.α. . .*

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρά ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) *μ.α.λ.α.μ.α.*

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνασταὶ καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ αἰγὰ καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν *ο. ἰ.δ.ι.ο.κ.α.τ.η.τ.η.ς. . . με' τὰ ἰ.δ.α.κ.α. του ζῶα. . .*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα). *Α.κ. ὑ.π.ῆ.ρ.χ.ε. . . ἄ.λ.λ.ο.ς. . . τ.ρ.ο.π.ο.ς.*

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; *ο.κ.ο.π.α.ν.ο.ς.*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου·
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιδῶν κλπ.).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχυς, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) ... ~~ε~~.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; Καλὰ ἦσαν θυμιοῦσι -
καὶ εὖρα στ' ἀχρεαφα, καλὰ καὶ στὰ τοῖς κερκα, τί χάλσβε,
τί θυμρεβὲι καρβασαρα καὶ βαλτο, πῆρε νὰ δῷ τοῦ φίλος σου
τοῦ φίλου) συγγενεῦ σου, καὶ αὐτοὶ οἱ φίλοι μὲ προδωκαν
στὰ τοῦρμηνα τὰ χέρια κ' ἔλαβον ἀνὴκεν ἐπὶ δρεῖσ' αὐτῶν

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ... 1947. ἰδιόχειρ -

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα' (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα' πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ..... ἐκαλεῖτο. στρ. ὠ. κ. ε. .

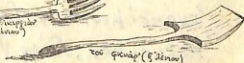
.. τὰ χρ. η. σ. ι. φ. α. π. α. ι. ε. κ. ε. α. . κ. ε. γ. α. λ. α. . ἤ. σ. α. . τ. α. .
.. τ. α. . φ. κ. ν. α. ρ. ι. , τ. α. . κ. α. ρ. π. ο. λ. οἰ. καὶ τ. α. . φ. κ. α. ὠ. λ. ι. .
.. ὠ. ι. . τ. α. . κ. α. ρ. ω. τ. ε. ρ. η. .

τοῦ δικιργιάν (ἐ' λένου)

τοῦ δικιργιάν (ἐ' λένου)

τοῦ φικιάρ (ἐ' λένου)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.. *ἔμαρξεν.*

εἰς. σαῖτα. εἰς. τελευ. καὶ. οὐδὲν. ἄλλα. ἔαρεν..
σικωπαίων......

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
πτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.. *Μ.Ε. τὸ. καρ. πρλαί.*

καὶ. τ.ε. τὸ. φ.π.ν. ὀφ.ε. .. ὡς. τὸ. κα. τ.ω. τ.ε.ν......

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἁμοιβῇ ;

..τὸ. λί.χ.ν.ι.σ.μ.α. εἰς. τ.ε.ν. τ.ε.ν. ἄλλο. τ.ε.ν. ἰ.δ.ι.ο.μ.ι. ....

..τ.ε.ν. ἰ.δ.ι.ο.μ.ι.σ.μ.α. , Ἄνδρας. καὶ. γυναῖκας. ....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

..τὰ. χ.ο.ν.δ.ρ.ά. . τε.μ.ά.χ.ια. . καὶ. στα.χ.ύ.ων. ἰ.δ.ι.ο.μ.ι. ....

..κό.μ.π.ι.α. . καὶ. τ.ε.ν. τ.ε.ν. ..τὰ. κό.μ.π.ι.α.λα. δ.εί.κ.ν. ....

..ἐκ.ρ.η.σ.ί.κ.ων. εἰς. δ.εί.κ.ν. ἄ.λ.λ.ο.ι.σ.μ.α. , ἄ.λ.λ.ο.ι.σ.μ.α. ....

..ἐκ.ρ.η.σ.ί.κ.ων. , δι.α.τ.ε.ν. δ.εί.κ.ν. εἰ.δ.ν. κα.ρ.π.ό. ....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

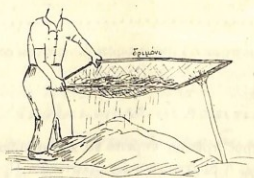
6

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .. *Τα*
αχνόδρα, ζεστάκια, ἀνθεκαφίρονιο, κ' ὁ π' δριφόνιο.
.. Τα δριφόνια, εἶς αὐτὰ, σάχητα, κ' ὑψηλόν. .....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .Κακκί. ἄλλο. ἔσται...

Δι. ἐργαλείων...

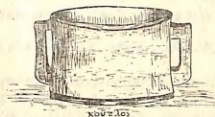
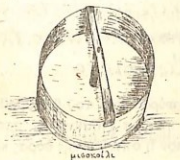
- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; Κατὸ πιν. ο. καρ. πρὸς ἑαχῆ-

καίρετο σωρὸς εἰς τὸ κέντρο τοῦ σωροῦ ἔθα-
ρον το φτυάρι καὶ ἀνωθεν αὐτοῦ ἐνὰ φούκα-
λι, διὰ τὰς τρεῖς καίρας οὗ καρποῦ...

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Δι. ὑπὸ κεν. ἄλλο. εἰς τὴν...

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). Ἔδιδον...
 τὸ ἀφενεὶ καὶ τὸ τριῶν. Ἡ μέτρησις ἐγένετο ἐν
 τῷ κορυφῇ τῶ ὀκταῶν. Ἐφαρνε. 11 ὀκάδας, ὡς...
 τὸ κατωτέρω μετὰ λέρων κοῦζλου...

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερου μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν). Τὰ παλαιοτάτα καὶ οἰκονομικὰ.
 ἔδινε 22 ὀκάδας. Τὸ Ἀγροφυλακιάτικο 1 1/2 ὀκά-
 δας. τὸ στρέφτα καὶ τὸ γυφτιάτικο 2 ὀ-
 κάδας. τὸ στρέφτα...

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηκὰς) Ἀποθηκεύετο εἰς κρυφίους. Τὰ κρυφίους.

ἢ το πλεονέκον ἐν βάρει λυχαριῶν καὶ τὸ ἐσωτερικῶν
 τὸ ἐξωτερικῶν ἐν λάκκῳ. ἔπαιρνε 800-1000 ὀκάδας

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; .. Τὸ ἄχυρον ἀθεομηκεύω,
εἰς ἄχυρῶνα... Τὸ μετέφερον μετὰ τῆς ἀρα-
μπαδαι...

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ....
Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου ἐκίετο πρὸ τοῦ θειριστοῦ.
Ἄφηκτο ἓνα χωρὶς τὸ ὅσφιον δὲ εἶχεν ξείνοι
ἔλθαι, καὶ τὸ ἁλώσιον διεχωρίστα...
- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Δεῖ. ὅτι ἦρχεν καὶ ἐν ἔθιμον...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; .....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

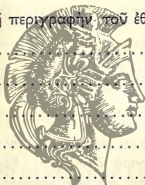
2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β) Κυρίως) ἑορταστικός, ἡλικιὰ 75 ἐταῦ.

Γραμματικαὶ γνώσεις Α' τάξεως Δημοτικῶν ἑορ-
ταστικῶν κατοικῶν πετρωτῶν Τριπόλεως

γ) Ἁλφειῶν ἑορταστικός, ἡλικιὰ 75 ἐταῦ. Γραμμα-
τικαὶ γνώσεις Α' τάξεως Δημοτικῶν ἑορταστικῶν.
Πετρωτῶν Τριπόλεως

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Έξεταζόμενος: Πιερων
Παλαιότερον όνομα: Μπαίγια. Έπαρχία Τριναίλων
Νομού Τριναίλων
2. Ζαχαράκης Στέφανος διδάσκαλος. Στράβωνος 4
Τριναίλων. Η γεννησιμότης αὐτοῦ 20-1-1910 ἐν 40-2-1910)
Πόσις ἐστὶ διαμένη ἐπὶ τὸν ἐξεταζόμενον τόπον, Δυο
3. Ἀπὸ ποῦτα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παραγιγι-
μένοι πληροφορίες
α) Γραμμένος ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Μαρταριτῶν ἐπὶ γεννή-
σεως 1892 Γραμματικαὶ γνῶσεις Γ' τάξως Δημο-
τικου σχολείου. Τόπος καταγωγῆς: Πιερων Τριναίλων
β) Κυρίτης Εὐάγγελος τοῦ Θεοδώρου ἐπὶ γεννήσεως
1895 Γραμματικαὶ γνῶσεις Δ' τάξως Δημοτικου
σχολείου. Τόπος καταγωγῆς: Πιερων Τριναίλων
γ. Ἀλεξίου Εὐάγγελος τοῦ Σωτηρίου. ἔως γεννήσεως
1895 Γραμματικαὶ γνῶσεις Α' τάξως Δημοτικου
σχολείου. Τόπος καταγωγῆς: Πιερων Τριναίλων
Α' ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920
Αἱ ἀγροτικαὶ περιουσίαι τῆς κοινότητος Πιερων
πρὸ τοῦ 1920 ἀλλὰ καὶ σήμερον, διακρίνεται

ποιμνία είναι: Βαδύρεμα, Μεγαρέμα, Γελα-
δύρεμα και Βαλόλαμα. Αύται μένουν πάντοτε
ἀναλλεγμένα, διότι είναι ήμιονοί. Διά σπο-
ράν και βοσκήν ήσαν αι κατωδί: περιοχαί:
Κολτσίδα, Τσιρούνα, χαλκώη, Παλιούρι. Αύται
ἐνφιλιάσσαντο. Αι ιδιοκτησίαι μέχρι τὸ 1904
ἀνήκον εἰς τὸν Τσιφλικὸν τοῦ χωριοῦ Στεφανο-
δίην.

Τὸ 1904 ἔχυνε ἡ διανομή, ἡ λεγομένη Στεφα-
νοδῆν. Ὁνομάσθη Στεφανοδῆν ἀπὸ τὸ ὄνο-
μα τοῦ Τσιφλικά. Ἡ περιουσία διανεμεται εἰ-
ς τὰ τέκνα, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς. Οἱ
παῖδοι μετὰ τὸ 1960 ἡσχολοῦντο μέγαν γεωρ-
γίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Μετὰ τὸ 1960 ἤρρι-
σαν οἱ ἀσχολοῦνται μόνον μέγαν γεωργίαν.
Εἰς τὸν Τσιφλικὸν εἰρχάβετο ὁλοκληρὸς ἡ σι-
νοχέννα. Οἱ ἐρχάβομενοι εἰς τὸν Τσιφλικὸν ἐ-
παλοῦντο πολλῆς καὶ εὐρίσκοντο, εἰς βρω-
νευγικὴν δέσιν. Ἡ ἀφοικὴ γὰρ ἐρχάβομενοι ἦτο
εἰς ἀρχήν.

Δὲν ἐκρησιμοποιοῦντο ἐργάται ἀπὸ ἄλλα μέρη,
κατὰ τὴν ἐξουχίαν τοῦ θερικοῦ καὶ ἀλωνιστοῦ.

Οὕτε δούλοι ἐκρησιμοποιοῦντο. Βι νῶι τοῦ χωριοῦ
ἐθῆχανον δι' ἀνύρεσιν ἐργασίας, ἐξ περιφέρειαν
παρίσης). Ἐθῆχανον κυρίως κατὰ τὴν ἐξουχίαν
τοῦ θερικοῦ καὶ αὐτοὶ ἦσαν ὀλίγοι. Ἡ λίπανσις
τῶν ἀγρῶν μᾶλλον τὸ 1955 ἐχίνετο μέρωσιν
κοπρὸν κεβάλια, βόδια, ὄλοχα, πρόβατα. Μετὰ
τὸ 1955 ἤρχισεν ἡ ἀρτοποιίη, χητίζων λι-
παράτων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ε. Απο ποτε ἐκρησιμοποιοῦνται τὸ σιδηρεὺν ἀρότρον
καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ.

Τὸ σιδηρεὺν ἀρότρον ἐκρησιμοποιήθη τὸ 1904.

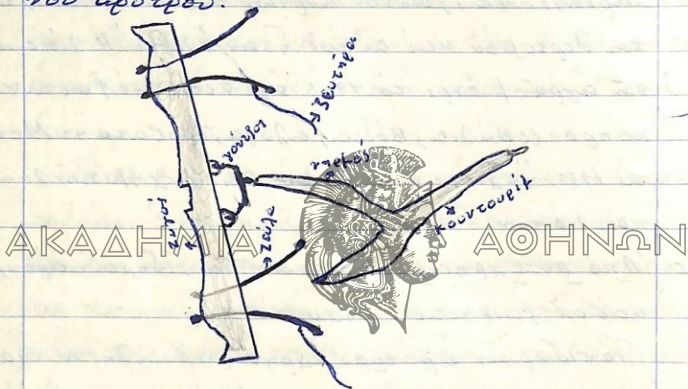
Αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ μετὰ τὸ 1950. Διὰ τὴν
ἀροτρίανσιν ὅλων τῶν ἀγρῶν ἐκρησιμοποιεῖτο,
ἄλλοτε καὶ σήμερον τὸ μονόφτερον ἀρότρον.

Τοῦτο δὲ τὸ ἐφορηνδύοντο ἀπὸ τὸ ἐμπόριον.

Τραντέρ ἐκρησιμοποιήθη τὸ 1950. Μηχαναὶ θε-
ρικοῦ, ὡς καὶ μηχαναὶ βοσείατος, δὲν ἐκρη-
μοποιήθησαν. Μηχανὴ ἀλωνιστοῦ ἐκρημο-

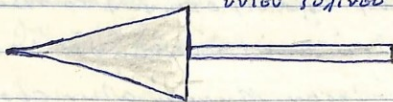
ποιήθη τὸ 1947.

Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον τὸ κατεσκευάσθη οἱ ἀραιματοφάδες τοῦ χωριοῦ. Σήμερον δὲ ὑπάρχουν οὔτε ἑνὴ ξυλίνου ἄροτρον.

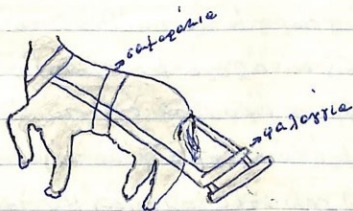

Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἄροτρον ἦτο τὸ αὐτό, διὰ τὸ ὀρθωτὰ ὅλην τὴν ἀγρὴν. Ἔς τὸ ξύλινον ἄροτρον δὲ ἐκρηγμοποιεῖτο καθ' ὅλον σπᾶδην.

ὑνίου ξυλίνου ἄροτρον.

τὰ ἐργαλεία τὰ χρησιμοποιοῦμενα, διὰ τὴν κα-
τασκευὴν καὶ ἐκδιόρθωσιν τοῦ ξυλίνου ὀρόστρου
ἦσαν: τὸ πρίον, ἡ ἀρίδα καὶ τὸ ξυλοφάει, ὡς τὰ
εἰκονιζόμενα εἰς τὴν σελίδα (5) τοῦ ἐρωτηματο-
λογίου. Διὰ τὴν ἀροτρίανσιν τῶν ἀγρῶν ἐκχρησι-
μοποιοῦντο, Βάδια, Βόδια, ἄλογα. Σήμερον
ἐκχρησιμοποιοῦν Βόδια, ἄλογα, ἀλλὰ περισσό-
τερο τρακτέρ. Διὰ τὸ ὄρχειν ἐκχρησιμοποιοῦνται
δύο ρῶα. Εἰς τὰ βαλάνια καὶ τὰ βόδια ὁ Ζυγὸς ἦτο
καὶ εἶναι ἀναγκαῖος. Εἰς τὸ ξυλίνου ὀρόστρου,
δὲν ἐκχρησιμοποιοῦντο ἄλογα. Εἰς τὸ εἰδηροῦν
ἄροτρον τὸ ξύριμον γίνεται εἰς τὰ ἄλογα ὡς τὸ
εἰκονιζόμενον

Ἀροτρίανεις. Τὸ ὄρχωμα παλαιότερον καὶ σή-
μερον γίνεται ἀπὸ τῶν ἴδιον τὸν ἰδιοκτήτην, ἄνθρω-
ποι οὐδεὶς ὑπηρετῶν ἀραιοποιεῖται. Σήμερον
καὶ περισσότερα ὄρχωματα γίνονται μετὰ τῶν
ἑταίρων τῶν τυχοῦν εἰς τὸν λαὸν τῶν ῥῶν. Ὁ τυχοῦς
εἶχε δύο θυλάκας. εἰς καθὲν θυλάκον τῶν θυλάκων ὑπῆρχεν
σχοινίον τὸ ὁμοῖον ἐκαστοῦ θυλάκου. Μετὰ τὴν
θυλάκας ἐδέοντο οἱ δύο θυλάκας, διὰ καὶ μὴ φύγῃ
ὁ τυχοῦς ἀπὸ τοῦ λαοῦ τῶν ῥῶν. Κατόπιν μὲν
ἀφ' ἑαυτοῦ συνέδεον τὸν θυλάκον μετὰ τὸ ἄλγος. εἰς
τὸ θυλάκον ἀλγος δὲ ἐκρηκτοποιεῖτο ἀφ' ἑαυτοῦ,
διὸ ἐν τῷ αἵματι τοῦ θυλάκου ἀρῶντος ὑπῆρχεν
δύο χάντρες, οἱ ὁμοῖοι συνέδεοντο μετὰ τοὺς δύο
κρίκους τοῦ θυλάκου, καὶ ἐκαστοῦ ἑαυτοῦ ἐπρόσθεν.
εἰς τὸ ὄρχωμα ὁ χαντρός κατηύδουν τὰ ῥῶα
ἀπὸ τοῦ σχοινίου. εἰς τὰ ἄλγος μετὰ τοὺς κρίκους. Τὸ
ὄρχωμα μετὰ τοὺς κρίκους ἀρῶντος ἐγένετο καὶ τὸ σαρ-
διαγράμμα (α) μετὰ τὸ σιδερεῶν καὶ τὸ σαρδιαγράμ-
μα (β) σελῆς (γ) ἐρωτηματολογίου. Ἡ σπορά γὰρ
ὄρχωμάτων γίνεται καὶ σήμερον μετὰ τοὺς κρίκους.

Ἡ καὶ σπορὰ χωρίζεται ἐν αὐλαίᾳ. Δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος σπορᾶς τοῦ σίτου. Ἡ δὲ τοῖς τῶν αὐλαίων γίνεται πλαγίως. Οὐδὲ ἄλλος τρόπος ἀραιοποιεῖται διὰ τὴν σποράν. Ἀρωτρίανσι τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς

Διὰ τὴν σποράν ὅλην τὴν βιητριανὴν, καὶ γυχανδὴν ἀραιοποιεῖτο, ἄλλοτε καὶ σήμερον ἓνα ὄρχωμα. Δηλαδὴ ὄρχωμα καὶ σπορά. Ἐάν τὸ χωράφι εὐρίσκητο εἰς ἀγρανάπαυσιν, ἔχοντο δύο ὄρχωματα. Ἐνὰ τοῦ Πυθουσιων δια να βραδεῖν οἱ ἀγριοὶ καὶ τὰ χοῖρα. Τὸ ἄλλο τὸν Νοέμβριον διὰ τὴν σποράν. Ὀνομασίαι δὲ ὑπῆρχαν. Σήμερον δὲ ἀραιοποιεῖται ἡ ἀγρανάπαυσις. Εἰς τὸν ἀραβόσιον, ἔχοντο τέσσαρα ὄρχωματα. Τὸ πρῶτον τοῦ Μάρτιου, τὸ δεύτερον τοῦ Ἀπρίλιου (διθόλισκε, τὸ τρίτον τοῦ Μαΐου (τριάρισκε καὶ τὸ τέταρτον Ἀρχαῖς Ἰουλίον. Κηπευτικὰ δὲ ἐκαλλιερχοῦντο, οὐκ ἐκαλλιερχοῦντο. Ὅσον περισσότερο ἔνεα τὸ χωράφι εἰς ἀγρα-

τά παύσειν ὅσοι καλῶτερον εἶναι.

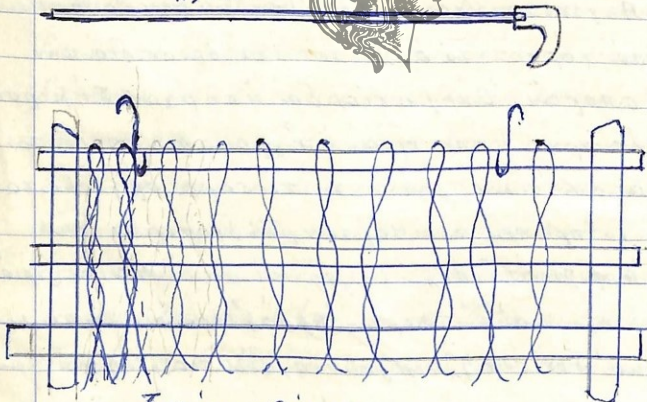
Ποῖα ἀρχαῖα ἀραιοποιῶντα κατὰ γῆν
σποράν· κατὰ γῆν σποράν ὁ χειρὶς ἀραιο-
ποιεῖ τὸ πρῶτον. ὅταν γὰρ δύο ἄκρα μεσχο-
νί, τὸ παίρνει ἐκ τῶν ὧν τὸ ἀριστέρον, καὶ με-
τὰ τὸ δεξιὸν χεῖρ παραλαμβάνει τὸν σπόρον ἀπὸ τοῦ
πρῶτον καὶ τὸ διασπορῇ ἐκ τῶν ἄλλων.
Τὸ ἐνὶ ἐκδορίφει ἀπὸ γὰρ διαφέρει ἀπὸ τοῦ
μετὰ γῆν θουκῆρε (ἀρχαῖα) ὡς τὸ καλῶτερον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ἀθήναι

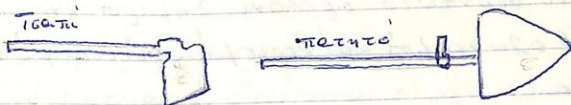

ΑΘΗΝΩΝ

Ξυλινὴ σφάρα

Τὰ χρῆσιφοποιούμενα ἔργα λεία, διὰ τὸ σκα-
λιστὰ τοῦ ἀχροῦ ἦσαν, ἢ τσαπί (τσαπί) καὶ τὸ
παγνὸς ἐς τὸ κατωτέρω.

Ὅσπρια δὲ ἐκαλλιεργεῖτο, οὔτε καλλιεργεῖτο.
Παλαιότερον ὅταν ἐκέρχοντο καὶ ἀραποσίγη ^ἢ ἐ-
κέρχοντο καὶ φρόδιον, τὰ λεγόμενα ^ἢ γυμνασ-
σία. Αὕτη ἦτο ἡ καλλιεργεῖτο τῶν ὁσπρίων.
Πρὸ τοῦ 1940 ἐς τῶν ^{ἔργων} ἐκέρχοντο τὸ
ἀχρὶ ὁχορτον. Δηλαδή ἀφῆνον λειβάδα, τὰ ὅποια
ἐκαλλεῖτο ποζολεῖβαδα. Μετὰ ἤρξαν ἡ καλ-
ιεργεῖτο τῶν τριφυλλίου, τῶν βίκου καὶ σοτοῦ. Διὰ
τῆς σπορᾶς τριφυλλίου ἀρχειτοποιοῦνται γερε-
αωραφία. Διὰ τὸ ἄλλο δὲ ὑπάρχει ἐμφορῇ.
Δὲ γίνονται καδὸλον χρεῖσι καλλιεργεῖτο τῶν
γερεαφίων.

Β' ΘΕΡΙΣΜΟΣ.

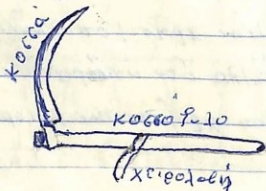
Τὸ ἀρχειμποιοῦντες ἐργασίον, διαί-
τω δεριστόν ὅλῃ τῇ Δημητριακῇ ἤτοι
τὸ ὀδοντωτὸ δρεπάνι. Σήμερον δὲ νῦν ἔσται.
Ὁ ἀγωνιστὸς καὶ δεριστὸς γίνεσθαι μετὰ κουπί-
να.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ ἀγριοχορτόν, τὸ τρυφύλλι καὶ ὁ βῆλος ὀδ-
ρίσονται μετὰ τὴν κασάν. Σήμερον δερίσονται μετὰ
ἰδίαις δεριστικαῖς μηχαναῖς. Ἡ λαὶ τῇ κασ-
σῇ ἤτοι ὀφάτῃ. Ὅταν ἐσθύνετο καὶ δερίσουν
τὴν ἐσθνητλάτων, διὰ τὰ βάλει αἰχμὲς.

Ἡ ἐκρίσις τῶν ὀσπρίων καὶ κυρίως τοῦ βίου,
τῆς ροῆς καὶ τῆς φανῆς γίνεται (καὶ σήμερον)
διὰ τῆς χειρὸς. Ταῦτο λοιπὸν ἐκρίθηναι μέλει
κοσμοῦ.

β' Θερισμοὶ τῶν δημητριακῶν.

Τὰ δημητριακὰ ἐκρίθηναι εἰς ὕψος οὐρανίου
ἐκ μ. Τοῦτο ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ σίτου.
Οἱ στάχυες πού ἔκεινον εἰς τὸ χωράφι ἐκαλούντο
σταχυολοὶ καὶ ἐφαινοντο ἀπὸ πτωχὰς οἰκο-
γενεῖς. Κατὰ τὸν θερισμὸν οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ
ἀδελφὸν εἰς τὸν ἀδελφὸς τῆς χειρὸς. Ἡ κατὰ
χρῆσιν ἐκαστοῦ χωρίου, πολλὰς χειρὸς φα-
ρὶ ἀποτελούντων τὸ βέλαι.

γ. Θερισταί.

Ἐκρίθην ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Ὅταν πρὸς δὲ
ἡδύνατο πρὸς τὰ θερίσθαι μόνον του, ἔβαλον ἐργα-
ται ἀπὸ τοῦ ἴδιο τοῦ χωρίου ἢ ἀπὸ τὰ χειρὸν καὶ
χωρία. Τοὺς ἐργάτας τοὺς ἔβαλον μέτρο καί-
ματο. Ἡ ἀποβή των, ἦτο εἰς εἶδος ἐργα-
την. Εἰς τὸν θερισμὸν δὲ ἐκρίθηναι ποῖον

καὶ προστατευτικοί μόνον. Δὲ ἔβγαινον ἡμέ-
ραν τριῶν διότι τὴν δουρουνσαν οὐ ἀσχυροῦσεν δη-
λαδή οὐκ εἶχαν τὴν ἡμέραν ἀχαλνῆναι εἰς τὸ πῦρ
τοῦ δερικοῦ ἀφῆκον ἕνα τέρτος ἀδέρικον, τὸ
ὅσοις ἰσότημαςον δραχμοί. Τὸ ἀφῆκον διὰ τὰ
τοῦ δώδεκα ὁ δώδεκα τὸ ἑσπέρικον εἰς καλὴν
καρποφορίαν.

- δ. Τὸ δέσικον «δεσάτιαστα» τῶν σταχύνων.
Τὸ δέσικον εἶναι τὸ ἀφῆκον, διὰ τὰ τὴν φύσιν
αὐτῶν καὶ σφοδρὴν τὴν ἀφῆκον. Δηλαδή
πολλοὶ στελεσινοὶ ἡ σπορία ἤρριπεν τὸ δέσικον.
Τὸ δέσικον εἶναι τὸ ὡς ἔφυ. Ἐκαὶ δερικὸν
ἀπὸ τὸ ἴδιον τὸ σιτάρι. Κατόπιν ἑσπέρικον
τὴν ἀφῆκον μὲ τὸ δερικὸν καὶ τὴν εἰς τοὺς δώδεκα
ἑσπέρικον εἰς τὸ δερικὸν. Ἐβαλον τὸς ἀφῆκον,
ὥστε καὶ ἀπερίστων ἕνα δέσικον. Ἐν συνεχείᾳ
ἕνα ἄνδρα ἔδινε τὰ δέσικα. Κατὰ τὸ δέσι-
μον, οὐδὲν ἐργασιῶν ἐργασίᾳ ποιοῦν. Μετὰ
τὸ δέσικον ~~συνε~~κατεργάζοντο εἰς τριάρχιες.
Δηλαδή τρία δέσικα κατὰ τὴν οὐρανὴν

πρὸς τὴν αὐτὴν κατεῦναι

62. Συγκομὴ τῶν σακῶν

Μέχρι τὸ 1940 ἡ διατροφή τῶν βίων εἶναι με-
 ἀχρὶσμορτο. Διὰ τὴν κοπὴν τοῦ ἀχρὶσμορτο
 ἀφῆκον λευκάδα, τὰ ὁποῖα ὠνόμαζον κοκορ-
 βάδα. Κατὰ τὰ μέσα Μαΐου ἤρχεται ἡ κοπὴ
 μετὰ τὴν κοσσαν. Τὸ ἀφῆκον δύο εἰς τρεῖς ἡμέρας
 διὰ τὰ ξερὰ. Τὸ εὐρὺ μίαν φορὰ τὴν
 ἡμέραν μετὰ τὸ φκορὶ διὰ τὰ στεγνὰ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ δέντρο εἶναι μετὰ τὸν ἀφῆκον.
 Μετὰ τὸν ἀφῆκον εἰς τὸ σπῆμα τὸ ἑκατὸν
 δεκάκι. Μετὰ τὴν κορυφὴν εἰσπῆμα ἀφῆκον
 ἀφῆκον, διὰ τὰ παλαιὰ ἡ κορυφὴ, διὰ τὰ
 μετὰ τὴν κορυφὴν τὸ νερὸ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον
 γίνεται ἡ κοπὴ καὶ ἡ ξήρανσις τοῦ τελευ-

λιού. Σήμερον ἡ κοπή καὶ τὸ δεῖπνον γίνεται
μέ' ἰδιεὲς μηχανεῖς. Διὰ τὴν σπορὴν τοῦ τριφύ-
λιου ἐφορτίζουσιν εὐὸ πρὶο γερὸ χωραφί. Τὸ πρῶ-
τόν ὄργωνται ἀρχαῖς Μαρτίου, τὸ δεύτερον
τέλος Μαρτίου καὶ τὸ τρίτο, τὸ πρῶτο δευτε-
ρερον Ἀπριλίον. Σε' καὶ οὗδε ὄργωνται ἀκολουθεῖ
τὸ σθάρνιστε. Τὸ σθάρνιστε γίνεται μέ' ρυ-
λὴν σθάρνα. Σήμερον εὐὸ χορτάρι ἀσσοδιη-
ται εἰς ἀσσοδήνας.

Κ' ΑΛΦΗΝΙΣΜΟΣ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὅταν ἐξελεύνηται ὁ δεξιὸς γρηβὴν ἢ μεταφ-
ρὰ μέ' τοὺς ἀραμπάδες. Τὰ δεξιάτια συνεισεν-
νοντο, ἀπὸ ὅλο τὸ χωριό, εἰς δεσιν ἢ ὁδοῖα
ἐναλκίζω ἀλῶνι. Συνεισεντρώοντο ἔρῳ ἀπὸ
τὸ χωριό. Ἐκεί' τὰ δεξιάτια ἐχίνοντο δεξων
'Υπῆρχεν ὠρίστητος τρόπος κατὰ σκευὴς τῶν
δεξωνιῶν. Ἡ δεξωνία ἐγένετο κυκλική, μέ' τὸ
στάχυς) πρὸς τὰ μέσα. Ὅταν ἐφόκειτο να-
γὴν πληθύνει, ἔβαλον τοὺς στάχυς) πρὸς τὸ
ἔρῳ καὶ κατέληγε εἰς σάφη καλὴν.

κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, τὰ ἄλλα δὲ εἰσέρχον-
 τὸ ἐν τῇ γῇ θερμότητι. Ἀφού ἐτελείωνε ἡ με-
 ταφορά, ἤρχισε ἡ προπαρασκευὴ τοῦ ἀλμυροῦ.
 εἰς τὴν ἰδίαν δύνει ἑκάστος ἰδιοκτῆτης ἑκα-
 μεν ἰδιον τοῦ ἁλῶν σχῆμα κύβου, τὸ ὁ-
 ποῖον συναρτῶ αὐματάλων. Τὸ ἁλῶν τὸ
 ἔβυνον μετὰ τὸ σιδηρόφυλλον, διὰ τὰ ἐκ
 ὑπάρχον αὐτοῦ. Ὁ ἀλμυρὸς ἤρχισεν αὖθις
 τῇ 25^ῃ Ιουνίου καὶ ἐτελείωνε τέλος Αὐγούστου.
 Δὲν ὑπῆρχεν καθ' ὅσον ἡμεῖς ἤμεθα
 διὰ τὸν ἀλμυρὸν. Ὡς οἱ ἰδιοκτῆται ἤτο
 εὐκαίρως ἤλυνε. ἔβαίρει ἀπὸ ἑνα δεκά-
 τι στό χερί, ἔλυνε τὸ δεκάτιον καὶ τὸ
 σπορπούσε εἰς τὸ ἁλῶν. Ὡς μηχανήματα ἀλμυ-
 ρίστατος ἐκρησσοποιῶν τὴν ἀδοκίαν. Αὐ-
 τὴ ἀποκτείνω αὖθις δύο σάνδες, ὡς πρὸς ἐνός
 διὰ ποικίλων μεταλλίων ἐλαστῶν. Ἀνε-
 βαίρει ὁ ἰδιοκτῆτης εἰς τὴν ἀδοκίαν καὶ με-
 τὰ τὸν κέντρο (ἀβύσσον) κατηύδυνε τὰ ῥῶα
 κυκλικῶς. Οἱ στόχοι ποὺ ἤλυνον τὸν

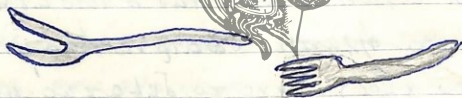
ἔλεγον τὸ στῶμα

τὸ στῶμα τὸ ἐνύειον πρὶν εἰς τὴν πόλιν
φορεῖ. τὰ χρυσοποιεῖται ἐργαλεῖα ἦσαν
τὸ φινίρι καὶ τὸ μαρμαροῦ, ὡς τὰ μαρμα-

Αἰῶν ΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σπαρτίω) ἔμεινε τὸ ἄλκιον διὰ τὴν εὐδοκίαν
ἡμέραν, διὸν ἐφοβοῦντο τὸν πολεμὸν. ὅταν
ἐξελεύετο τὸ στῶμα ἤρχετο τὸ μάχεσθαι. τὸ

μάλας ἐγένετο με καρποῖ καὶ φρούρι, ἐσκή-
μα ἐσκήμας τὸ ὅσιον ἠνότατον λατρί.

ἔλκυσον ἄνδρες καὶ γυναῖκες. ἔρχαται δια-
τὸ λίκνιστε ἦσαν τὸ καρποῖ καὶ τὸ φρούρι. ὁ
ἀποχωρισμένος καρποῖ ἐμαλίστο λατρί. ἡ λατρί
ἐσκήμας πύργου τακτικά. Τὰ κοινὰ ἐμαλίστο
κότσιαλα. Τὰ κότσιαλα δὲ ἐχρησιμοποιοῦντο
ἐν ἄλλο ἄλλῃ. Μετὰ τὸ λίκνιστε ἦσαν τὸ
δερτόνιαστε. Τὸ δερτόνιαστε εἶχε σκήμα κίτρινον.

Μετὰ τὸ δερτόνιαστε ἐγένετο σκῆμα με τὸ φρού-
ρι. ἔβαλον τὸ φρούρι ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ σκῆματος καὶ ἐν
κορυφῇ τοῦ φρούριου ἐδῶν ἕνα φουγάρι διὰ νὰ τὴ
ματιάβει. Ὁ ὁσιότης τοῦ ἀγγελικῶς εἶχε ἕνα
ἀφροσύλακα τοῦ ὅσιον ἠνότατον καβαλίσ. Μόλις
ἐγένετο τὸ ἀφροσύλακα ὁ σκῆμα περνοῦσε ὁ καβαλίσ
μετὰ τὴν ὁσίαν σφραγίδα ἡ ὁσίαν ἐφῆς τὸ ὄνομα
τοῦ ἀγγελικῶς. Τὸ ἐσφραγίσε διὰ νὰ τὴ κλέψῃ ὁ
ἰδιοκτήτης. Τὸ πρῶτον ἐγένετο τὸ μετὰ τὴν μετὰ
κουβίς τὸ ὅσιον ἐθαίρνε 11 ὁμάδες. Ὁ ἰδιοκτή-
της ἐθαίρνε τὸ τρίτον πού ἐδῶν καὶ τὸ ὅσιον.

ποῦ καὶ ὡς εἰσάγουν ἐπὶ ἀσσηνὴν (τοῦ
ἀσηνίου) Ἄλλα τὰρ τὰ ὅσῳ παρβαλλόμε-
ναι εἶδος ἦσαν: τὸ παθαδίαζινο. καὶ οἰκός-
νεια εἶδος δύο κοινέια, τὸ Ἀγροφυλαμαζινο
1½ οἰάδες εἰς σφέττε. καὶ γέλω εἰς θυγιάζι-
νο 2 οἰάδες εἰς σφέττε. τὸ σιγαρι ἀσση-
νέω εἰς κοφίνιον. τὸ κοφίνιον ἦτο πλεονέ-
κτε βέρχες λυχαρίας καὶ ὡς σωζομένη
ἀδενδύω τε λάστη (παράτιστα) τὸ κοφί-
νιον εἰσάγετε 800-1000 οἰάδες τὸ ἄκρον
ἀσσηνέω εἰς ἀχυρῶνες. Ἡ μεταφορὰ
εἶναι τε καὶ ἀρατῶδες. ἔσθαι εἰς τὴν
ἀρατῶν ἐνοποδίων τὸ καλεματό, τὸ
ὅσῳ εἶας σαῖτα κύνου, καὶ ἦτο πλεονέ-
κτε βέρχες λυχαρίας. τὸ γέτω εἶναι
τε γνῶτε, ἡ ὅσῳ ἦτο φυλὴν τε τῶσα-
ρα τε γάλα τε καὶ διὰ νὰ παίρνει ποτὶ
ἄκρον. Ἡ διαλογή τοῦ σπόρου εἶναι πρὸ
τοῦ ἰσχυροῦ. Ἄσσηνον εἶνα χωρεῖ εἰς
ὅσῳ δὴ εἶας ξένος ἔχει, εἰς ἔδριον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

καὶ τὸ ἡλίανθον τραγουδοῦ

κουβέλι. ἢ ὀνάδα

Τραγούδι τοῦ δερσμοῦ

καλὰ ἦσαν θυμῷ τὸ ποῦρον στ' ἀνταρ-
γαλοὺς καὶ στὰ τσιμέρια, τὰ χελέρες, τὰ χερ-
ρες παρβαισάραι καὶ θάλασσα.

Πῆγα νὰ δῶ τοὺς φίλους μου, τοὺς φίλους
εὐχρενεῦ μου. καὶ αὐτοὶ οἱ φίλοι μὲ πρόδω-
καν στὰ τούρκικα τὰ χέρια.